

Zároveň je součástí zprávy o pokroku i definice možné pomoci a strategie dalšího posunu. (TeacherVision, 2017)

Silným nástrojem pro sledování dosažených kompetencí učení je také žákovské portfolio, které poskytne širší a dlouhodobější pohled na výkon žáka.

Žákovské portfolio slouží k rozvoji a hodnocení celé škály KK a rovněž zlepšuje sebehodnocení. (ZŠ Jablunkov – žákovské portfolio, 2009)

2.7.2.1 Doporučení

Velký prostor pro hodnocení je necháván samotným žákům. Žáci hodnotí sebe i své spolužáky. Při využití evaluačního formuláře žáky dostává i učitel nástroj pro sledování úrovně rozvíjených kompetencí. Žáky vytvořený nástroj může následně podrobit další analýze nebo s ním při výuce dále pracovat. Klasikou zůstává testování žáků z hlediska teoretického a vědomostního a evaluace produktu či procesu z hlediska dovednostního.

2.7.3 Kompetence k řešení problémů

Na univerzitě v Leicesteru (Williams, 2016, UK) vznikl jednoduchý nástroj pro formování strategie k hodnocení úrovně řešení problémů (SET). Nejedná se tedy přímo o evaluační arch, ale o komplexnější nástroj, který umožňuje vhléd do procesu řešení problému žáky (strategie). Žáci nebo skupiny žáků identifikují podstatu problému, následně definují své stávající znalosti a dovednosti, které mohou přispět k řešení problému a v neposlední řadě vyprodukují součásti, které je třeba prozkoumat a řešit. Russell Yates (2004) na svém webu Multiage-Education.com uvádí velice jednoduchý formulář pro definici strategie řešení problému. Sestává z požadavku definice problému a návrhu řešení. Zajímavý je ovšem požadavek na vizualizaci problému i řešení. Takováto možnost dává i evaluaci nové dimenze. Zejména z hlediska technického (VO Člověk a svět práce) je právě vizualizace problému důležitá a umožňuje při správném uchopení žáky nejen problém definovat, ale také jej aktivně řešit. Tato funkcionalita byla také úspěšně využita i v metodickém námětu „Počítačem řízené stroje, cesta od nápadu k výrobku autorů“, který je součástí metodické příručky projektu World of Work: „*V první řadě problém je již námětem vymezen, a to v podobě chybějícího úchyty k šuplíku. Následně je proces veden přes identifikaci problému, přesný popis problému, hledání hotového řešení (prostor pro zpracování a komparaci informací) k návrhu a ověření vlastního řešení. Než žáci dojdou na konec, musí porovnávat data, kriticky hodnotit a rozhodovat se. Polemizují, zda existuje již hotové řešení, jaké jsou požadavky na materiál, jaké technologické operace budou potřebovat atd. Důležitá je vizualizace produktu, která může opět přispět ke zpětné vazbě – ve stadiu návrhu žáci rozpoznají a opraví chybné řešení.*“

Kritické myšlení je kompetencí, která figuruje v procesu učení a žáci ji uplatní i při řešení problémů. Hodnotící dotazník Daniela F. Perkinse a jeho kolektivu (2001) s názvem Critical thinking obsahuje na dvou stranách celkem 20 výpovědí a žáci se mají vyjádřit, jak často danou aktivitu dělají. Existují zde výpovědi typu: „Vytvářím kontrolní seznam, který mi pomůže přemýšlet o problému“, „Poslouchám nápady ostatních, i když s nimi nesouhlasím“, „Obvykle mám více než jeden zdroj informací, než se rozhodnu“ nebo „Získávám nápady od jiných lidí“ atd. Tento nástroj byl ověřen realizovaným výzkumem.

2.7.3.1 Doporučení

Učitel nemusí nutně hodnotit pouze výsledky procesu řešení problému, neboť ty mohou být zatíženy z hlediska úspěšnosti celou řadou vnějších i vnitřních faktorů. De facto žák nemusí problém vyřešit, ale přesto u něj dochází k pozitivnímu rozvoji kompetencí. Zpětnou analýzou je učitel schopen identifikovat, kde k selhání došlo (např. slabé vstupní znalosti žáků...). Pokud